א) לעיל סט. עד: [חוספחא רפ"ז], ב) [לעיל עד: חוספחא פ"ז ה"ב], ג) לעיל

לא. פסחים פג: ד) ועי׳

מ' ד"ה אמר אביי וכו'

וכך גורם הרא"ש אמנם

הר"ן גורם רבא ודע שכן ג'י הערוך ערך מרט], ס) ר"מ, ו) ר"מ, ו) לקמן

מ) ושסו,

לו:, מ

[סימן כד],

עין משפט נר מצוה

דה א מיי׳ פ״ח מהלכות מאכלות אסורות הל' ד

סמג לאוין קלט טוש"ע י"ד סי' סה סעיף ה: ב [מיי' שם הלכה א טוש"ע שם סעיף חן: "ח ג מיי שם הלי ז טוש"ע שם סעיף ח: יש ד מיי׳ שם פט"ו הל׳ יז ופט"ז הל' ו טוש"ע שם סעיף ט וסי׳ ק סעיף

ב: ב ה מייי פ"ז מהלכות מאכלות אסורות הל' ו וטון סמג לאוין קלו קלח טוש"ע י"ד סי סד ס"י: בא ו ז מיי שם הלי ז :טוש"ע שם סעיף יב

רבינו גרשום

שאין כותבין כתובה לזכרים. כלומר כשעושין יזכו ב. כיזכוו בשכושן משכב זכור אין כותבין להן כתובה: ואחד להן כתובה: ואחד שאין שוקלין בשר המת במקולין. כלומר במשקל כלומר דמוכרין בשר המת בצנעא אבל לא בפרהסיא בשוק: מפני שאין לו כף. בשוק: מפני שאין זו כן.. כלומר שאין ירך שלו עגול ככף בהמה: והלך י ר' מאיר לשיטתו. כלומר ר"מ דסבירא ליה דחלבו אסור הלך לשיטתו דהוא אמר טעון שחיטה כבהמה מעלייתא: ר' יהודה אומר גוממו עם השופי. כלומר אין צריך לחטט אחריו אלא חותכו עם השופי למעלה: לעולם חלבו דגיד. כלומר דמותר ואע״ג דאמר שמואל לדברי הכל דמותר מודי שמואל דלר׳ מאיר אסור מדרבנן אבל מדאורייתא מותר: מאי לאו ר״מ היא. כלומר מה דאמרי דשומוו מוחר וישראל קדושים נהגו בו איסור ר"מ היא: לא אסרה תורה אלא קנוקנות שבו. כלומר גידין דקין שמתפרשין מן הגיד אילך טמונה טן כן ווגר איקן ואילך שהן בני אכילה אבל הגיד עצמו שהוא חשוב כעץ לא חייבה התורה: אלמא חלב אמר רחמנא ולא חוטין. כלומר דחלב לחוד וחוטין לחוד ה"נ גיד לחוד וקנוקנות ה ב גיר לחוד וקבוקנה: לחוד ומה דכתב רחמנא לא יאכלו בני ישראל וגר׳ אמר רחמנא דאפי׳ אוכל וכ"ש קנוקנות: ולא נימא קנוקנות ולא גיד אלא גיד] וקנוקנות: ממרטט [גיד] ליה. כלומר מחטט אחריו וחותכו יפה: רב אסי גאים ליה. כלומר חותכו מלמעלה ואין מחטט אחריו

אילימא חדבו דשליה. וא"ח ומאי שנא דבגיד דשליל פליגי ובחלבו דשליל מודו וי"ל משום דלא מקרי חלב כיון דאינו בעמוד

והקרב כדאמר בפ' בהמה המקשה (לעיל דף עה.) מה חלב ושתי הכליות האמורים באשם מולא מכלל שליל: ראבור רבי אדעזר אבר רבי

אושניא בו'. הולרך לאמויי דרבי אלעזר דאי לאו דרבי אלעזר הוה שאין כותבין כתובה לזכרים ואחת שאין אמינא חלבו דקתני בברייתא היינו ין בשר המת במקולין ואחת שמכבדין שוקל חלבו דגיד דעלמא ולא חלבו דשליל את התורה: ואינו נוהג בעוף: והא קא לכך מייתי דר' אלעזר דהלכו לשיטתם חזינן דאית ליה אית ליה ולא עגיל בעי רבי משמע דאכולה מילחא קאמר בגיד ירמיה אית ליה לעוף ועגיל אית ליה לבהמה ובחלב דבתרוייהו דפליגי בהו הלכו ולא עגיל מאי בתר דידיה אזלינן או בתר לשיטתם ועוד דאי אגיד לחודיה קאי מיניה אזלינן "תיקו: ונוהג בשליל: אמר שמואל וחלבו מותר לדברי הכל חלבו דמאי אמתני׳ הוה ליה לרבי אלעזר למימר מילתיה אע"ג דלא החכר במתניתין רבי מאיר מכל מהום שמעינו ר"מ אילימא דשליל והא מיפלג פליגי ביה מר' יהודה אלא להכי אמרה אברייתא ⁴דתניא נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי דאכל מילתא דפליגי קאי דבחלב נמי מאיר רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל הלכו לשיטתם: גוממו עם השופי. וחלבו מותר ואמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא פי׳ הקונט׳ חלב הגבוה וגיד הנרחה מחלוקת בבן תשעה חי והלך ר"מ לשימתו על השופי גוממו ומשליכו מפני מראית ורבי יהודה לשיטתו ואלא חלבו דגיד הא העין שלא יראה כאוכל גיד אבל עיקרו מיפלג פליגי בה סדתניא גיד הנשה מחטט ושרשיו של שומן ושל גיד מותרין ולפי זה לא פליגי בחלבו דבין לרבי מאיר אחריו בכל מקום שהוא וחותך שמנו מעיקרו ולר׳ יהודה כל מקום שהגיד אסור חלבו דברי ר"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי נמי אסור וכל שכן דפריך טפי שפיר לעולם חלבו דגיד ומודה שמואל דלר"מ לשמואל דאמר חלבו מותר לדברי מדרבנן אסור דתניא 🍳 ושמנו מותר וישראל הכל דהכא אפילו רבי יהודה דמיקל קדושים נהגו בו איסור מאי לאו ר"מ היא האסר חלבו אבל הלשון קשה דקאמר דאמר מותר מן התורה ואסור מדרבנן ממאי אלא חלבו דגיד והא מיפלג פליגי דילמא רבי יהודה היא אבל לרבי מאיר משמע דלרבי יהודה אפילו במהוח מדאורייתא נמי אסיר לא ס"ד דתניא גיד שהגיד אסור חלבו שרי כמו שאמר הנשה מחמם אחריו בכל מקום שהוא ושמנו שמואל אלא דרבי מאיר פליג ולכך נראה דגוממו אגיד לחודיה קאי ולא מותר מאן שמעת ליה דאית ליה חמימה אחלבו היןולמאין דבעי לאוקומי ברייתא ר"מ וקאמר שמנו מותר אמר רב יצחק בר דנהגו בו איסור כר' יהודה מה שלא שמואל בר מרתא אמר רב לא אסרה תורה א"ר יהודה גוממו אלא אגיד משום אלא קנוקנות שבו עולא אמר יעץ הוא דחלבו תלוי במנהגא היכא דאחמור והתורה חייבה עליו אמר אביי כוותיה אחמור כדאמר (נדה דף סו.) גבי דעולא מסתברא דאמר רב ששת אמר חומרא דרבי זירא דשבעה נקיים ו [אי] רב אסי חומין שבחלב אסורין ואין חייבין נמי נאמר דגוממו דרבי יהודה נמי עליהן אלמא חלב אמר רחמנא ולא קאי אחלב למאי דבעי למימר דהך ברייתא כרבי יהודה אבל לר"מ סלקא חומין הכא נמי גיד אמר רחמנא ולא דעתך דאסור מדאורייתא מדמחמיר קנוקנות גופא אמר רב ששת אמר רב לחטטו ולשרש אחריו דקאמר חותך אסי החוטין שבחלב אסורין ואין חייבין שמנו מעיקרו ולבסוף מסיק ברייתא עליהן ישבכוליא אסורין ואין חייבין כר"מ ומ"מ לא אסיר מדאורייתא עליהן לובן כוליא רבי ורבי חייא חד לר"מ אלא דישראל קדושים הם אבל אסר וחד שרי סרבה ממרטם ליה ∘ר' יוחנן לרבי יהודה שרי לגמרי והא דתנן נאמנים עליו ועל החלב היינו בסתם ממרטט ליה רבי אסי גאים ליה אמר אביי חלב ולא בחלבו של גיד דכיון דלרבי יכוותיה דרבי אםי מסתברא דאמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל

שאין כותבין כתובה לוכרים. דאע"פ שחשודין למשכב זכור ומייחדין להם זכר לתשמישן אין נוהגין קלות ראש במלוה זו כל כך שיכתבו להם כתובה: בשר המת. של חדם: במקולין. בחיטליז שחין חוכלין אותו בפרהסיא כל כך. ואני שמעתי בשר המת בשר בהמה שמתה

מעלמה: דאים ליה. כף בשר סביבות הקולית העליונה: ולא עגיל. הבשר סביבות העלם ואינו דומה לכף. כל בשר גבוה ועגול קרי כף כדחמרינן בנדה (דף מז.) עד שתתמעך הכף גבי סימני בגרות: אמר שמואל וחלבו מותר. דהתני מתני׳ דברי הכל היא: נוהג בשליל וחלבו. של שליל חקור: נבן משעה חי. שחי ועמד לפנינו משנשחטה ונקרעה אמו: לשיטתו. דאמר בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עד.) טעון שחיטה וכיון דלא משתרי בשחיטת אמו לאו שליל הוא דליהרי ביה כל בבחמה תאכלו (ויקרא יא) ואפי׳ חלבו וגידו א] אלא חלבו דגיד של כל בהמה קאמר מתני' ומוקי ליה שמואל כדברי הכל: מעיקרו. מכל מקום שהוא נבלע ונשרש בבשר: גוממו עם השופי. החלב הגבוה ונראה על השופי גוממו ומשליכו מפני מראית העיז שלא יראה כאוכל גיד אבל עיהרו ושרשו של שומן ושל גיד מותרין: עם השופי. בשוה לשופי יחתכנו: לעולם חלבו דגיד. קאמר שמואל דברי הכל מותר: ומודה שמוחל. דחע"ג דמן התורה מותר קאסר ליה ר' מאיר מדרבנן: מחי לחו רבי מחיר היח. מדקתני נהגו בו איסור דאילו לרבי יהודה אפי׳ מנהגא ליכא וקאמר ר״מ דמותר מדאורייתא כשמואל: חטיטה. לר' מאיר הוא דשמעינן ליה לעיל: קנוקנות. גידין דקין ההולכין באורך הירך מתחת הבשר מגיד החילון לגיד הפנימי והן הן האסורין לפי שהן רכין ונותנין טעם אבל גיד עלמו שהוא בראש השופי קשה הוא ועץ בעלמה הוה: עולה המר. הע"פ שעץ הוא התורה חייבה עליו: חוטים שבחלב. כגון חוטי הכסלים וגם בחלב שעל הקרב יש חוטים דקין: אסורין. מדרבנן: ואין חייבין

עליהם. כרת: לובן לולית. שבתוך

החריץ ומתפשט והולך בתוך הכוליה:

ממרטט ליה. משרש החריו: גחים

ליה. החפוי אבל בכוליא אכל:

מלד

גליון חש"ם גמ' ר' יוחנו ממרממ ליה. ע"ל לו ע"ח תוס' ד"ה

הגהות מהר"ב רנשבורנ

א] רש"י ד״ה לשיטתו וכו׳ וגידו. כאן הס"ד ואח"כ מה"ד אלא:

→)@(**~** מוסף רש"י

נוהג בשליל. גיד הנשה, וחלבו. של שליל אסור (דעיד שט.). מעיקרו. אפילו הנגלע ונשרש ננשרה (לעיל עד:). גוממו עם השופי. מומכו כלומר לשופי ונוטל את הגבוה מן השופי, דדמי לגיד ואסור מדרכנן אכל שרשין של חלכו מותרין (שם). וישראל קדושים. **העושין סייג לתורה** (לעיל

> יהודה שרי לגמרי לא שייך ביה יהודה שרי לגמרי לה שייך ביה נאמנות ולקמן (דף 12:) אפרש בע"ה: **עולא אמר עין הוא והתורה כו'.** פלוגמא דיש בגידים בנ"ט ופלוגמא דר"מ ורבי יהודה דפליגי בחטיטה לא הוי כפלוגמא דרב ועולא אלא קסבר רב דהא דפליגי מנאי ביש בגידין בנותן טעם בקנוקנות הוא דפליגי אבל גיד לכ"ע ען הוא ורב ודאי סבר כמאן דאמר דיש בהן בנ"ט דלמ"ד אין בגידין בנ"ט מה לי גיד ומה לי קנוקנות וכן פלוגתא דר"מ ורבי יהודה דפליגי בחטיטה וההוא תנא" דפליג ארבי יהודה ואים ליה דלא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד כל זה יעמיד רב בקנוקנות ועולא סבר דכל הנך פלוגתא בגיד עצמו ולא בקנוקנות דקנוקנות שרו לכולי עלמא דגיד אמר רחמנא ולא קנוקנות ועולא ודאי סבר כמ״ד אין בגידין בנ"ט מדקאמר עץ הוא: בורתיה דעולא מסתברא. בשאלחות דרב אחאי בפרשת וישלחי דאע"ג דקאמר מסתברא כעולא אסרינן קנוקנות מדרבנן משמע דלעולה אפילו מדרבנן שרי: אכןך אביי בוותיה דרבי אםי מסתברא. משמע דהכי הלכתה דלובן כוליה שרי ואין לריך לגמום אלא מה שחוץ לכוליא ובקונטרס נמי כתב דהמיקל לא הפסיד ובשאלתות נמי בפרשת וישלחש הביאו דברי המתיר ולא דברי האוסר וגרס רבה מחטט ליה ולא גרסינן רבא דא"כ היה הלכה כרבא לגבי אביי ובכל הספרים כחיב רבה ומיהו כתב בקונטרס דבלובן כוליא הלך אחר המחמיר לשרש אחריו כיון דלא אחמר הלכתא כאביי והמחמיר יחמיר והמונע לא הפסיד ובחלב שהבשר חופה אותו משמע מחוך פירוש הקונטרס שפשוט לו שהוא מותר אף על גב שבלובן כוליא לא פסק בהדיא שיהא מותר ושמא סובר דכולהו אית להו דשמואל דאמר חלב שהבשר חופה אותו מותר ולריך ליתן טעם דמ"ש זה מזה דאי דרשינן שעל הכסלים אמר רחמנא ולא שבחוך הכסלים הכא נמי אמר רחמנא שעל הכליות ולא שבחוך הכליות ואף על גב דחוטין שבחלב אסורים מדרבנן יש לגזור בהו טפי בחוטי חלב אטו חלב מבלובן כוליא ויש לסתור מכאן דברי ר"א ממי"ץ שהיה אומר דשומן שעל יותרת הכבד אסור אף לאחר שיטול הקרום מעליו מדחניא בחורת כהנים כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו' אין לי אלא חלב תמימים שהם כשרים ליקרב חלב בעלי מומין מנין חלמוד לומר מן הבהמה חלב חולין מנין תלמוד לומר כי כל אוכל חלב אם כן למה נאמר אשר יקריבו ממנה